

Siseministeerium

Meie: 12.12.2023 nr 13-1/1326

**Regionaalse arengu tegevuskava (RETK)
ja 2023-2026. a rakendusplaani ning
RETKi elluviimise 2022. a seire ülevaate esitamine**

Esitame teadmiseks regionaalministri 01.12.2023. a käskkirjaga nr 250 uuendatud regionaalse arengu tegevuskava ja selle rakendusplaani aastateks 2023–2026 (lisatud). Dokumente on täiendatud vastavalt regionaalse arengu tegevuskava 2022. a seire tulemustele ning 1.07.2023 a jõustunud Vabariigi Valitsuse seaduse alusel ministrite vastutusvaldkondades toimunud muudatustele.

Koos uuendatud RETKi ja selle rakendusplaaniga esitame teadmiseks ning teie ministeeriumi tegevuse kavandamisel arvestamiseks ka 2022. a seire ülevaate koos detailsema RETKi rakendusplaani seiretabeliga.

Eraldi soovime tõsta esile seire ülevaate põhijäreldusi ja soovitusi ministeeriumitele, mille kohaselt:

1. On regionaalse arengu juurprobleemide seas püsinud **regionaalne ebavõrdsus eriti suur ja jätkanud kasvutrendi** ettevõtete konkurentsivõimes ja kapitalile ligipääsus; ettevõtetele vajaliku oskustega tööjõu kättesaadavuses; rahvatervises ja tervena elatud eluajas; sissetulekutes ja vaesuses ning rahulolus kohaliku omavalitsuse arengu ja juhtimisega. Seejuures ilmneb arengumahajäämus jätkuvalt eelkõige suurematest linnapiirkondadest kaugemale jäävates piirkondades ning Ida-Virumaal ja Kagu-Eesti maakondades.
2. Kahe juurprobleemi - **piirkondade vaheline ebavõrdsus ettevõtjatele vajalike oskustega tööjõu kättesaadavuses ja piirkondade vahelised erinevused tervises ja tervena elatud eluaastates** - puhul on juurprobleeme leevendava mõjuga tegevuste kohta 2022. a võimalik tuua eri ministeeriumite tegevustes kõige vähem positiivseid näiteid.
3. Enim on vaja **täiendavaid sekkumisi kavandada regionaalsete erisuste vähendamiseks** ettevõtluskeskkonnas ja ettevõtluse arenguvõimalustes, ettevõtlusarenguks vajamineva tööjõu kättesaadavuses ja inimeste hõives osalemises, samuti rahvatervises ning omavalitsuste haldus- ja arendusvõimekuses. Regionaalministri kõrval on eelkõige vaja majandus- ja IT ministril, sotsiaalkaitseministril, haridus- ja teadusministril ja terviseministril vaadata üle oma valitsemisala puudutavad tegevused ja nende tasakaalustatud regionaalarengut toetava mõju suurendamise võimalused.
4. Ühtlasi on vaja eelkõige **ettevõtlusarengu ja innovatsiooni, aga ka sotsiaal- ja heaolu, tervishoiu ning tööturu valdkonna arengukavade** või nende **programmide uuendamisel** kaaluda täiendavaid regionaalarengut tasakaalustavaid ja piirkondlikest erivajadustest lähtuvaid sekkumisi. Riigi arengukavade ja programmide regionaalse mõõtme edasine

tugevdamine (sh väljakutsete ja arenguvajaduste piirkondlik mõõde, eritähelpanu vajavad piirkonnad ja piirkondlike vajadustega arvestavad tegevused, piirkondade vaheliste arenguerisuste aktsepteeritav ulatus valdkonnas, mõõdikute regionaalsed sihttasemed) on muuhulgas vajalik, et tugevdada eri ministriumite panust strateegia „Eesti 2035“ pikaajaliste regionaalarengut puudutavate sihtide saavutamisse.

5. **Järjepidevat tähelepanu vajab EL-i 2021-2027. a struktuurifondide valdkondlike toetusmeetmete regionaalarengut tasakaalustav suunitlus ja piirkondlik fokuseeritus** meetmete toetuse andmise tingimuste koostamisel ning elluviimise seires vastutavate ministriumite koostöös regionaal- ja põllumajandusministriumiga. EL-i toetusmeetmete rakendamisel piirkondlike eripäradega tugevamat arvestamist, sh vähemalt 40% ettevõtlusmeetmete toetusvahendite suunamist väljapoole Tallinna ja Tartu linnapiirkondi, on pidanud vajalikuks ka valitsus oma 2023-2027 tegevusprogrammis selleks, et ühtlustada piirkondlikku arengut ja pidurdada üksikute piirkondade arengumahajäämust.
6. RETK-s väljatoodud **Kagu-Eesti tegevuskava puudutavates tegevustes** on sealse piirkonna arengu järele aitamiseks vaja kindlasti jätkata piirkonnaspetsiifiliste ressursside väärindamise tegevustega, pöörata suuremat tähelepanu ettevõtete innovatsioonivõimekuse tugevdamisele ning toote- ja teenusearenduse investeringute toetamisele. Väga oluline on Kagu-Eesti spetsiifika arvestamine „Teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021-2035“ meetmete kavandamisel. Edasiarendamist vajab ka piirkonna haridusvõimaluste vastavusse viimine Kagu-Eesti tulevikuvajadustega, kuna praegu ei leia suur osa Kagu-Eesti põhikoolilõpetajatest endale sobivat edasiõppimisvõimalust kodumaakonnas.
7. **Ida-Viru tegevuskava puudutavates tegevustes** on vajadus mõjusate tegevuste järele, mis parandaksid maakonna demograafiat ja looksid eeldused eesti keelt heal tasemel valdavate noorte Ida-Virumaale õppima/töötama/elama asumiseks. Märkimist vajab, et õiglase ülemineku fondi (ÕÜF) vahendite positiivne mõju maakonna demograafiale ja majandusele ei avaldu täiel määral ilma mõjusate sekkumisteta piirkonnas kvaliteetse üürielaamufondi arendamiseks ja olemasolevate korterelaamute rekonstrueerimiseks. Oluline on, et ÕÜF-i panus oleks täiendus, mitte asendus muudele üleriigiliselt kavandatud sekkumistele. Seejuures tuleb arvestada õiglase ülemineku fondi rakendamise ajal piirkonnas ajutiselt piiratud finantsilise ja organisatoorse võimekusega samaaegselt teisi toetusvõimalusi kasutada. Seetõttu on lisamõju saavutamiseks vaja kohandada ka mitte-ÕÜF-i vahendite kasutusse võtmist soodustavad tugitegevused ning toetuse andmise tingimused ja toetusmäärad.

Ootame eelpool esile tõstetud vajadustele ministriumite poolseid ettepanekuid ja lahendusi ka 2024. a alguses saadetas kirjas, millega küsime sisendit 2023. a RETKi seireülevaate koostamisele.

Uuendatud RETK ja selle rakendusplaan ning selle 2022. a seire ülevaade koos regulaarselt uuendatava seirenäitajate tabeliga on leitavad ka Regionaal- ja Põllumajandusministriumi [veebilehel](#).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kaia Sarnet

Regionaalvaldkonna asekanter

Lisad:

- 1) Regionaalse arengu tegevuskava ja rakendusplaani aastateks 2023–2026 uuendamine
(regionaalministri käskkiri)
- 2) Regionaalse arengu tegevuskava 2022. a seire ülevaade
- 3) Ülevaade regionaalse arengu tegevuskava rakendusplaani 2022. aasta seiretabel
- 4) Regionaalse arengu tegevuskava
- 5) Regionaalse arengu tegevuskava rakendusplaan aastateks 2023–2026

Sama:

Haridus- ja Teadusministeerium

Justiitsministeerium

Kliimaministeerium

Kultuuriministeerium

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Rahandusministeerium

Sotsiaalministeerium

Riigikantselei

Eedi Sepp
611 3101 eedi.sepp@agri.ee